ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ [Τοῦ FERNAN GABALLERO]

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Στὸ παλάτι τοῦ γέρου στρατηγοῦ Ντὸν Ροντρίγκο ἕνα βράδυ σὲ μιὰ φιλικὴ συναναστροφὴ ὁ καθένας διηγεῖτο μιὰ παράξενη ἱστορία καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὴν παραστήσῃ σὰν ἀληθινή.

Τότε ὁ στρατηγὸς τοὺς εἶπε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή :

— Κι'ἐγὼ θυμοῦμαι ἕνα παράξενο πρᾶγμα τόσο παράδοξο ποὺ κατήντησε τὸ μαρτύριο τῆς ζωῆς μου. Ἀπὸ τότε περάσανε πενήντα δυὸ χρόνια καὶ ἀκόμη τὸ ξαναβλέπω σὰν τρομερὸ ὄνειρο. Ναί ! εἶχα ὑποφέρει γιὰ δέκα λεπτὰ ἀπὸ μιὰ φρικτὴ τρομάρα καὶ ἀπὸ τότε ἐκυρίευε τὴν ψυχή μου μιὰ παντοτεινὴ ἀγωνία. Κάθε κρότος ξαφνικὸς μὲ κάμει νὰ ἀνατριχιάζω, καὶ τὴν νύχτα σὰν δὲν διακρίνω καλὰ ἕνα πρᾶγμα μοῦ ἔρχεται μιὰ τρελλὴ ἐπιθυμία νὰ φύγω σὰν ἀστραπή. Τέλος φοβοῦμαι τὴ νύχτα.

Πρὶν γεράσω δὲν τολμοῦσα νὰ ὁμολογήσω τέτοια πράγματα· τώρα ὅμως ποὺ ἔγινα ὀγδόντα δυὸ χρονῶν νομίζω πὼς ἔχω δικαίωμα νὰ φοβᾶμαι τοὺς φανταστικοὺς κινδύνους ἐγὼ ποὺ πάντοτε στὰς μάχας περιφρόνησα τοὺς ἀληθινούς.

Αὐτὴ ἡ ἱστορία ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ τόσον μοῦ ἔχει ἀναποδογυρίσει τὸ μυαλό μου καὶ τόση σύγχυσι μυστηριώδη μοῦ προξένησε ποὺ ποτὲ δὲν τὴν διηγήθηκα σὲ κανένα.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1868 ἤμουν στὴν Βαρκελῶνα ὅπου διέμενε ἕνα σῶμα στρατοῦ. Μιὰ μέρα στὸν περίπατο ἀντάμωσα ἕνα ἄνθρωπο ποὺ νόμισα πὼς τὸν ἐγνώριζα χωρὶς νὰ θυμοῦμαι τὸ ὄνομά του. Μόλις σταμάτησα γιὰ τὰ τὸν κυττάξω καλλίτερα ἐκεῖνος ἔτρεξε καὶμὲ ἀγκάλιασε. Ἦταν ἕνας παλαιὸς νεανικὸς φίλος. Ἂν κι' εἴχανε περάσει πέντε χρόνια ποὺ δὲν τὸν εἶχα δῆ, φαινότανε πὼς εἶχε γεράσει κατὰ πενῆντα χρόνια. Τὰ μαλλιά του ἦταν κάτασπρα, περπατοῦσε σκυφτὸς σᾶν ἐξηντλημένος, ἐννόησε τὴν ἀπορία μου γιὰ τὰ χάλια του, καὶ μοῦ διηγήθη τὸ δυστύχημα ποὺ τὸν ἔκαμε νὰ γεράσει τόσο γρήγορα.

Εἶχε ἀγαπήσει σαν τρελλὸς μιὰ ὥμορφη νέα, καὶ τὴν νυμφεύθηκε. Μόλις ἕνα χρόνο ζήσανε εὐτυχεῖς καὶ ἀγαπημένοι μὲ φλογερὸ ἔρωτα, ὁπότε ἔξαφνα ἡ γυναῖκα του πέθανε ἀπο καρδιακὴ ἀρρώ ιτεια.

Μόλις ἔγινε ἡ κηδεία της ὁ φίλος μου ἔφυγε ἀπ' τὸ σπῆτι τὸ ἐξοχικὸ ποὺ πέρασε τόσο ὡραία συζυγικὴ ζωὴ καὶ κατοίκησε στὴν Βαρκελῶνα, ζῶντας μονάχος, ἀπελπισμένος καὶ τόσο λυπημένος ποὺ δὲν συλλογιζότανε παρὰ ν' αὐτοκτονήσῃ.

— Ἐπειδὴ σὲ ξαναβρίσκω, μοῦ εἶπε, θὰ σοῦ ζητήσῃ μιὰ χάρι. Νὰ πᾶς στὸ ἐξοχικὸ σπῆτι μου ποὺ κατοικοῦσα πρὶν πεθανῃ ἡ γυναῖκα μου, καὶ νὰ πάρῃς ἀπὸ τὸ γραφεῖον μου ποῦναι μέσα στὴν κάμαρα τοῦ ὕπνου τρία πακέτα γράμματα ποὺ μοῦ χρειάζονται παραπολύ. Δὲν ἐπιφορτίζω ἄλλον φίλον γιατὶ γνωρίζω πὼς μονάχα σὺ μπορεῖς νὰ τὸ κρατήσεις μυστικὸ καὶ πὼς ποτὲ δὲν θὰ διαβάσῃς τὰ γράμματα αὐτά ! Θὰ σοῦ δώσω τὸ κλειδὶ τῆς κάμαρας ποὺ τὴν ἔκλεισα ἀναχωρῶντας, καθὼς καὶ τὸ κλειδὶ τοῦ γραφείου κ' ἕνα γραμματάκι πρὸς τὸν κηπουρὸ γιὰ νὰ σοῦ ἀνοίξῃ τὴν πόρτα. Ἔλα αὔριο νὰ φᾶμε καὶ τὰ λέμε καλλίτερα.

Ἐδέχτηκα νὰ τοῦ κάμω αὐτὴ τὴ χάρι γιὰ νὰ κάμω ἔφιππος κι' ἕνα λαμπρο περίπατο μιᾶς ὥρας στὴν ἐξοχή. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ ἐφάγαμε μαζὺ μὰ δὲν εἶπε λέξι, τόσον ἦτο λυπημένος. Τέλος μοῦ ἐξηγήθηκε τί ἀπαιτοῦσε νὰ κάμω, καὶ μοῦ ἔδωκε τὰ κλειδιά.

Μετὰ μιὰ ὥρα ἔφθασα στὸ ἐξοχικὸ σπῆτι του. Ἔβγαλα ἀπ' τὴν τσέπη μου τὸ γράμμα γιὰ τὸν κηπουρό, καὶ εἶδα πὼς ἦταν σφραγισμένο ! Μοῦ κακοφάνηκε καὶ λίγο ἔλειψε νὰ γυρίσω πίσω, ἔπειτα σκέφθηκα πὼς τὸ ἔσφράγισε ἴσως ἀπ' τὴν ἀφρηρημάδα του.

Τὸ σπῆτι ἦταν κατάκλειστο, ἀκατοίκητο. Στὴν αὐλὴ εἶχε φυτρώσει χορτάρι.

Ἅμα ἐχτύπησα δυνατὰ στὴν πόρτα ἐβγῆκε ἕνας γέρος ὁ ὁποῖος ἀπόρησε πολὺ σὰν μὲ εἶδε : Ἐδιάβασε τὸ γράμμα τοῦ φίλου μου, τὸ ξαναδιάβασε, μὲ κύτταξε καλὰ καὶ μοῦ εἶπε :

— Λοιπὸν τί ζητᾶτε ἐδῶ ;

Ἐγὼ τοῦ ἀπήντησα ἀποτόμως:

— Ἀφοῦ διάβασες τὸ γράμμα πρέπει νὰ ξεύρῃς. Θέλω νὰ μπῶ μέσα στὸ σπῆτι τοῦ ἀφεντικοῦ σου.

Μοῦ ἀπήντησεν τρομαγμένος :

— Λοιπὸν θὰ μπῆτε στήν... καμαρά της ;

Ἐγὼ ἄρχισα νὰ χάνω τὴν ὑπομονή μου.

— Μήπως σκέπτεσαι νὰ μὲ ρωτήσῃς τί σκοπεύω νὰ κάμω ἐκεῖ μέσα ; ἐφώναξα.

—Ὄχι, Κύριε, μὰ ἡ κάμαρα αὐτὴ δὲν ἀνοίχτηκε ἀπ'τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ἐκείνη. Ἂν θέλετε περιμένετε πέντε λεπτὰ νὰ πάγω νὰ'δῶ...

Τὸν διέκοψα θυμωμένος.

— Μήπως ἄρχισες νὰ μὲ κοροϊδεύῃς. Πῶς θὰ μπῆς μέσα στὴν κάμαρα ἀφοῦ ἐγὼ κρατῶ τὸ κλειδί ; Ἐμπρός, κουνήσου !

— Πολὺ καλά, κύριε, ἀφοῦ τὸ θέλετε θὰ σᾶς δείξω τὸν δρόμο.

—Δεῖξε μου τὴν σκάλα καὶ ἄφισε με μονάχον, νὰ εὕρω τὴν κάμαρα.

Τὸν ἀπομάκρυνα μὲ βίαν καὶ μπῆκα στὸ σπῆτι, ἀνέβηκα μιὰ σκάλα καὶ ἀναγνώρισα τὴν πόρτα τῆς κάμαρας ὅπως τὴν περιέγραψε ὁ φίλος μου. Τὴν ἄνοιξα χωρὶς κόπο καὶ μπῆκα μέσα. Ἦταν τόσον σκοτεινὰ ποὺ δὲν διέκρινα τίποτα στὰς ἀρχάς. Σταμάτησα γιατὶ μιὰ ἀποφορὰ κλειστοῦ ἀέρος ἀπὸ τόσα χρόνια μὲ χτύπησε στὸ κεφάλι. Ὕστερα τὰ μάτια μου συνείθησαν στὸ σκότος καὶ εἶδα μιὰ κάμαρα ἄνω κάτω, μιὰ πόρτα ἀπέναντι μισανοιχτή, καὶ ἕνα κρεββάτι χωρὶς σεντόνια, μόνον μὲ τὸ στρῶμα καὶ δύο προσκέφαλα ποῦ στὸ ἕνα φαινότανε σὰ νὰ εἶχε ἀναπαυθῆ ἕνα κεφάλι ἀνθρώπου.

Πῆγα ν' ἀνοίξω ἕνα παράθυρο γιὰ νὰ μπῆ φῶς καὶ ἀέρας μὰ ἦτον τόσο σκουριασμένο ποὺ στάθηκε ἀδύνατο νὰ ἀνοίξω τῆς γρίλιες.

Ἄνοιξα τότε τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου ποῦ ἦτο γεμάτο χαρτιά, ἐζήτησα νὰ βρῶ τὰ τρία πακέτα μὲ τὰ γράμματα καὶ σιγὰ σιγὰ ἄρχισα νὰ διακρίνω τὶς ἐπιγραφές. Ἔξαφνα πίσω μου φάνηκε σὰν νὰ μὲ ἄγγιξε κάποιο ὕφασμα. Ἐνόμισα πῶς ρεῦμα ἀέρος ἐκούνησε κανένα ὕφασμα. Μετὰ ἕνα λεπτὸ ἄκουσα νέαν κίνησιν καὶ ἀνατρίχιασα. Ἐντρά ηκα γιὰ τὸν φόβον μου καὶ δὲν καταδέχθηκα κὰν νὰ γυρίσω νὰ δῶ τὶ τρέχει. Εὕρῆκα τέλος καὶ τὸ τρίτο πακέτο μὲ τὰ γράμματα, ὁπόταν ἕνας μεγάλος καὶ λυπηρὸς ἀναστεναγμὸς πίσω ἀπὸ τοὺς ὤμους μου μ' ἔκαμε νὰ πηδήσω σὰν τρελλὸς δύο μέτρα μακρυὰ ἀπ' τὸ συρτάρι. Ἐγύρισα μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι καὶ βέβαια ἂν δὲν τὸ εἶχα στὸ χέρι θἄφευγα σὰν ἕνας ἄνανδρος !

Μιὰ ψυλὴ κυρία στ' ἄσπρα ντυμένη μὲ κύτταζε ὀρθία πίσω ἀπὸ τὴν καρέκλα ποῦ καθόμουνα πρὸ δύο λεπτῶν.

Τόσον κλονίστηκα ποῦ λίγο ἔλλειψε νὰ πέσω ἀνίποδα. Κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ τέτοιους τρομεροὺς καὶ ἀνοήτους φόβους. Ἡ ψυχὴ ραγίζει, ἡ καρδιὰ σταματᾶ, τὸ σῶμα καταντᾶ σὰν ἕνα σφουγγάρι, καὶ ὅλος ὁ ὀργανισμὸς παραλύει.

Δὲν πιστεύω στὰ φαντάσματα, λοιπὸν ὑπόφερα ἀπ' τὸν ἀποτρόπαιο φόβον τῶν νεκρῶν, ὑπόφερα γιὰ λίγες στιγμὲς περισσότερον παρὰ σ' ὅλον τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου, γιὰ τὴν ἀγωνίαν τῶν ὑπερφυσικῶν φόβων !

Ἂν ἡ γυναῖκα ἐκείνη δὲν μιλοῦσε, θ' ἀπεθνῆσκα ἴσως, μὰ αὐτὴ μιλοῦσε μὲ μιὰ φωνὴ γλυκειὰ καὶ λυπημένη ποὺ ἔκαμε τὰ νεῦρα μου νὰ τρέμουν. Δὲν τολμῶ νὰ πῶ πῶς ἐπανέκτησα τὸ θάρρος καὶ τὸ λογικό μου. Τὰ εἶχα χάσει καὶ δὲν ἤξευρα τί ἔκαμα. Ἐπὶ τέλους ἡ ἐνδόμυχος ὑπερηφάνειά μου ὡς ἀξιωματικοῦ μ' ἔκαμε σιγὰ σιγὰ νὰ κρατηθῶ καὶ ν' ἀντικρύσω αὐτὴ τὴν γυναῖκα ἢ τὸ φάντασμα.

Αὐτὴ μοῦ εἶπε :

— Ἄχ, Κύριε, μπορεῖτε νὰ μοῦ κάμητε μιὰ μεγάλη χάρι ;

Ἤθελα ν' ἀπαντήσω μὰ δὲν μπόρεσα νὰ πῶ οὔτε λέξιν, μόνον ἕνας ἀναρθρος θόρυβος βγῆκε ἀπ' τὸ στόμα μου.

Ἐκείνη ἐξηκολούθησε.

— Θέλετε; Μπορεῖτε νὰ μὲ σώσητε, νὰ μὲ γιατρέψητε. Ὑποφέρω φρικτά, ὦ ὑποφέρω πάρα πολύ !

Ἐκάθησε στὸ κάθισμα ἐμπρὸς στὸ γραφεῖον καὶ εἶπε:

— Θέλετε, Κύριε ;

Εἶπα ναί, κουνήσας τὸ κεφάλι μου γιατὶ ἡ φωνή μου εἶχε παραλύσει....

Ἐκείνη μοῦ ἔδωσε μιὰ χτένα καὶ ἐμουρμούρισε :

— Χτενίστε με, ὦ χτενίστε με, αὐτὸ θὰ μὲ γιατρέψῃ. Πρέπει νὰ μὲ χτενίσετε... κυτάξετε τὸ κεφάλι μου... πόσον ὑποφέρω ! καὶ τὰ μαλλιά μου μὲ πονοῦν !

Τὰ ξεπλεγμένα μαῦρα μαλλιά της ἦσαν κρεμασμένα ἐπάνω στὸ στήριγμα τῆς καρέκλας καὶ ἀγγίζανε τὸ πάτωμα !

Γιατὶ πῆρα τὸ χτένι μὲ ἀνατριχίλα, γιατὶ ἔπιασα στὰ χέρια μου τὰ μαλλιά της ποὺ μοῦ παγώσανε τὸ αἷμα σὰ νάπιανα φείδια; Δὲν ξεύρω τίποτε, αὐτὸ τὸ αἴσθημα μοῦ ἔμεινε στὰ δάχτυλα καὶ ἀνατριχιάζω σᾶν τὸ θυμᾶμαι !

Τὴν χτένισα, ἔστρωψα αὐτὰ τὰ παγωμένα μαλλιά, τὰ ἔδεσα, τὰ ἔλυσα, τάκανα πλεξοῦδες σὰν νάταν χαίτη ἀλόγου ! Ἐκείνη ἀνασέναζε, ἔσκυφτε το κεφάλι της καὶ φαινότανε εὐχαριστημένη.

Ἔξαφνα μοῦ εἶπε εὐχαριστῶ, ἄπαξε τὸ χτενὶ ἀπ'τὸ χέρι μου καὶ ἔφυγε σᾶν ἀστραπὴ ἀπ'τὴν πόρτα τὴν μισάνοιχτη.

Γιὰ μερικὰ λεπτὰ μοῦ ἦρθε μιὰ ζάλη σᾶν νὰ ξυπνοῦσα ἀπὸ ἕνα κακὸ ὄνειρο, τέλος ἤρθα στὸν ἑαυτόν μου, ἔτρεξα στὸ παράθυρο, ἔσπασα τῆς γρίλιες μὲ μανιώδη σπρωξίματα καὶ μὲ τὸ σπαθί μου. Ἅμα φωτιότηκε ἡ κάμαρα ἔτρεξα στὴν πόρτα ἀπ'τὴν ὁποίαν εἶχε φύγει μὰ τὴν βρῆκα κλειδωμένη καὶ ἀκλόνιστη.

Τότε μοῦρθε ἕνας πυρετὸς τῆς φευγάλας, ἕνας φόβος σᾶν τὸν πανικὸν στὰς μάχας. Ἄρπαξα τὰ τρία πακέτα γράμματα ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ συρτάρι, πέρασα τρέχοντας τὸν διάδρομον, κατέβηκα τὰ σκαλοπάτια τρία τρία, βρέθηκα ἔξω κι' ἐγὼ δὲν ξεύρω πῶς, καβαλίκευσα τὸ ἄλογό μου μ' ἕνα πήδημα καὶ ἔφυγα σὰν ἀστραπή.

Δὲν σταμάτησα παρὰ στὴν Βαρκελῶνα ἐμπρὸς στὸ σπῆτι μου, ἔρριψα τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου στὸν ὑπηρέτη μου κι' ἔφυγα στὴν κάμαρα μου ὅπου κλείστηκα γιὰ νὰ σκεφθῶ.

Γιὰ μιὰ ὥρα συλλογιζόμουν μήπως ἦτο ὄνειρον ἢ πραγματικότης αὐτὰ ποὺ μοῦ συνέβησαν, λίγο ἔλειψε νὰ πιστέψω πὼς ἦτο ὄνειρο, βραχνᾶς, ὅταν πλησιάζοντας στὸ παράθυρο, εἶδα ἐπάνω στὸ μανδύα μου μερικὰ μακρυὰ μαλλιὰ ποὺχαν μπλέξει στὰ κουμπιά. Τὰ σύναξα μὲ τρέμοντα δάχτυλα καὶ τὰ πέταξα ἔξω.

Ὕστερα φώναξα τὸν ὑπηρέτη μου καὶ τοῦ ἔδωκα τὰ τρία πακέτα γράμματα γιὰ νὰ τὰ πάγῃ στοῦ φίλου μου γιατὶ ἐγὼ δὲν μποροῦσα ἀπ' τὴν σύγχυσι καὶ συγκίνησιν. Ὁ φίλος μου ρώτησε γιὰ μένα τί γίνομαι. Τοῦ εἶπε πὼς ἤμουν ἀδιάθετος ἀπὸ ἡλίασιν. Ἐκεῖνος ἀνησύχησε.

Πῆγα τὸ πρωῒ στοῦ φίλου μου γιὰ νὰ τοῦ 'πῶ τὴν ἀλήθεια, μὰ εἶχε ργεῖ τὴν νύχτα καὶ δὲν εἶχε ἐπιστρέψει ! ξαναπῆγα δυὸ τρεῖς φορὲς ἀλλὰ δὲν μπόρεσα νὰ τὸν εὕρω. Εἰδοποίησα τὴν ἀστυνομία μὰ κιαὐτὴ δὲν μπόρεσε νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ ἴχνη του Πῆγα καὶ στὸ ἐξοχικό του σπῆτι μὰ δὲν βρῆκα τίποτα ὕποπτο, οὔτε ἴχνη γυναίκας κρυμμένης μέσα !

Ἀπὸ τότε περάσανε πενῆντα ἕξ χρόνια καὶ δὲν ἔμαθα τίποτε σχετικόν.

Fernan Caballero